

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

UTBILDNINGSPROGRAM FÖR FÖRARE AV FORDON SOM TRANSPORTERAR FARLIGT GODS

MSB Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress
651 81 Karlstad

Besöksadress:
Stockholm: Fleminggatan 14
Karlstad: Norra Klaragatan 18
Sandö: Sandövägen 7
Revinge: Revingeby

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org nr.
202100-5984

	UTBILDNINGSPROGRAM	<i>Utfärdad</i> 2011-02-11	<i>Ändrad</i> 2017-01-18
	ADR		
	Förarutbildning		
	Allmän del		

UTBILDNINGSPROGRAM

ADR – förarutbildning

INNEHÅLL

Allmän del

1. Inledning
2. Lärare
3. Undervisningsplats
4. Pedagogiska hjälpmedel
5. Undervisningstider
6. Elevantal
7. Teoriundervisning
8. Praktiska övningar
9. Utbildningsmål
10. Examination utvärdering och arkivering

Bilaga I

Utbildningsprogram förstagångsutbildning

Modul A, grundkurs

Modul B, specialkurs för transport av ämnen och föremål i klass 1

Modul C, specialkurs för transport av radioaktiva ämnen

Modul D, specialkurs för transport i tank

Bilaga II

Utbildningsprogram repetitionsutbildning

Modul A, grundkurs

Modul B, specialkurs för transport av ämnen och föremål i klass 1

Modul C, specialkurs för transport av radioaktiva ämnen

Modul D, specialkurs för transport i tank

	UTBILDNINGSPROGRAM	<i>Utfärdad</i> 2011-02-11	<i>Ändrad</i> 2017-01-18
	ADR		
	Förarutbildning		
	Allmän del		

1. Inledning

Detta utbildningsprogram omfattar sådana förarkurser som finns föreskriven i Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) föreskrifter (MSBFS 2016:8) om transport av farligt gods på väg och i terräng (ADR-S). Utbildningsprogrammet utgör också underlag för det godkännande som krävs enligt ADR-S, delavsnitt 8.2.2.6, för att få bedriva förarutbildning. Krav på utbildning av förare finns även i del 20 i ADR-S.

Detta utbildningsprogram består av en allmän del med tio (10) kapitel samt två (2) stycken bilagor. Den allmänna delen omfattar bl.a. uppgifter om lärare, undervisningsplats, undervisningstider och pedagogiska hjälpmedel. Den allmänna delen innehåller även de generella utbildningsmål som gäller för respektive kurs. I bilagorna återfinns specifika program för varje typ av kurs. Utbildningsprogrammet återger kursens innehåll, den tid som avsätts för respektive ämnesområde samt de utbildningsmål som ska vara uppfyllda för varje ämnesområde.

2. Lärare

De kurser som omfattas av detta utbildningsprogram får endast bedrivas av lärare som godkänts av MSB.

3. Undervisningsplats

Krav på kurslokaler;

- lokalerna ska vara väl lämpade för undervisning
- utrymme ska finnas såväl inomhus som utomhus för raster

4. Pedagogiska hjälpmedel

Följande hjälpmedel ska finnas tillgängliga vid kurserna:

- ADR-regelverket
- Kurslitteratur och arbetsuppgifter om transport av farligt gods för respektive kurs
- Personlig skyddsutrustning
- Material för praktiska övningar i brandskydd, spill samt första hjälpen

Följande hjälpmedel bör finnas tillgängliga vid kurserna:

- Whiteboardtavla
- Bildkanon, databilder (powerpointpresentation)

5. Undervisningstider

Kurserna ska bestå av teorilektioner och praktiska övningar. Teorilektionernas längd får inte överstiga 45 minuter med 10 minuters rast mellan varje lektion. Lektionstiden i de praktiska

	UTBILDNINGSPROGRAM	<i>Utfärdad</i> 2011-02-11	<i>Ändrad</i> 2017-01-18
	ADR		
	Förarutbildning		
	Allmän del		

övningarna får inte överstiga 90 minuter. En utbildningsdag ska normalt omfatta högst 8 lektioner.

6. Elevantal

Högsta antalet elever för en kurs får inte överstiga 16 st.

7. Teoriundervisning

Teoriundervisningen utförs i enlighet med ADR-S kapitel 8.2. Samtliga kurser ska innehålla arbetsuppgifter som följs upp av läraren. Teoridelens samtliga delar inklusive examinationen ska vara lärarledda. (utbildningsprogram för respektive kurs framgår av bilaga I och II).

8. Praktiska övningar

Utbildningen i de praktiska övningarnas samtliga delar ska vara lärarledda och utförs i två omgångar, ”åtgärder vid brand och spill” som ska avse brandbekämpning och åtgärder i händelse av tillbud eller olycka respektive ”första hjälpen”. Lärare i de praktiska övningarna ska vara godkänd av MSB.

9. Utbildningsmål

För att benämna gällande utbildningsmål används följande begrepp med nedan angiven betydelse.

Orientering	Eleven ska känna till befintlighet av ämnesområdet.
Kännedom	Eleven ska känna till befintlighet och med hjälp av dokumentation eller utvecklad information förstå innebörden av ämnesområdet.
Kunskap	Eleven ska förstå innebörden och utan handledning kunna tillämpa ämnesområdet.

Nedan anges de allmänna utbildningsmål som gäller för de olika kurserna enligt bilaga I-II.

<u>Grundkurs</u>	Eleven ska efter avslutad kurs ha den kunskap och kännedom som motsvarar minst de ämnesområden som anges i ADR-S, delavsnitt 8.2.2.3.2.
<u>Specialkurs</u> - tank	Eleven ska efter avslutad kurs ha den kunskap och kännedom som motsvarar minst de ämnesområden som anges i ADR-S, delavsnitt 8.2.2.3.3
- klass 1	Eleven ska efter avslutad kurs ha den kunskap och kännedom som motsvarar minst de ämnesområden som anges i ADR-S, delavsnitt 8.2.2.3.4.

	UTBILDNINGSPROGRAM	<i>Utfärdad</i> 2011-02-11	<i>Ändrad</i> 2017-01-18
	ADR		
	Förarutbildning		
	Allmän del		

- klass 7

Eleven ska efter avslutad kurs ha den kunskap och kännedom som motsvarar minst de ämnesområden som anges i ADR-S, delavsnitt 8.2.2.3.5.

Repetitionskurs

Eleven ska efter avslutad kurs ha uppdaterat sina kunskaper samt fått utbildning om den senaste tekniska, juridiska och ämnesrelaterade utvecklingen.

10. Examination, utvärdering och arkivering

Kurserna avslutas med teoretiskt kunskapsprov där MSB:s slutprov används. Eleverna ska genomföra provet enskilt. Läraren rättar proven, därefter sker genomgång med eleverna. Vid underkännande avläggs nytt prov vid annat tillfälle efter att kompletterande kunskaper inhämtats.

Utbildningsanordnaren skickar provets framsida i original till MSB, där elevens uppgifter och resultat ska vara ifyllda. Utbildningsanordnarens uppgifter ska också anges och provet ska vara underskrivet av läraren. När elev avlagt både grund- och specialprov, skickas provframsidorna hophäftade med respektive elevs grundprov överst. Samtliga elevers resultat arkiveras av MSB i sex (6) år.

 MSB Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	UTBILDNINGSPROGRAM	<i>Utfärdad</i> 2011-02-11	<i>Ändrad</i> 2017-01-18
	ADR		
	Förarutbildning		
	Bilaga I		

Bilaga I, Utbildningsprogram förstagångsutbildning

Modul A, Grundkurs

1. Inledning

Detta utbildningsprogram gäller för sådan utbildning som krävs för förare enligt ADR-S, kapitel 8.2. De områden som ska behandlas finns i delavsnitt 8.2.2.3.2 i ADR-S. I nedanstående tabell finns sammanfattat dessa ämnesområden samt den ungefärliga tid som ska avsättas för respektive ämnesområde.

Vad de olika ämnesområdena innehåller och vilka mål som ska gälla för varje del framgår av punkterna 2-12 i denna modul. Innebörden av begreppen orientering, kännedom och kunskap anges i kapitel 9 i den allmänna delen till detta utbildningsprogram.

Ämnesområde	Antal lektioner
2. Vad innebär begreppet farligt gods	1
3. Internationella överenskommelser och nationell lagstiftning	2
4. Klassificeringskriterier, hälso- och miljörisker	2
5. Märkning av kollin och overpack	1
6. Lättnader från bestämmelserna	2
7. Transporthandlingar	2
8. Samlastningsbestämmelser	1
9. Fordonsmärkning	3
10. Hantering, stuvning och lastsäkring	2
11. Transportskydd, uppställning av fordon, vägvalsstyrning, tunnelsäkerhet, fordonsutrustning mm	2
12. Åtgärder vid brand och spill samt första hjälpen	varierande
- tidsinriktning brand och spill	2
- tidsinriktning första hjälpen	2
▪ Proov och genomgång	

	UTBILDNINGSPROGRAM	<i>Utfärdad</i> 2011-02-11	<i>Ändrad</i> 2017-01-18
	ADR		
	Förarutbildning		
	Bilaga I		

2. Vad innebär begreppet farligt gods

Kännedom om vad som menas med begreppen farligt gods och miljöfarliga ämnen.

Kunskap om faror förenade med transport och hantering av ämnen som är klassificerade som farligt gods.

Kännedom om skadeverkningar på människa, egendom och miljö vid spill eller olycka med farligt gods.

3. Internationella överenskommelser och nationell lagstiftning

Orientering om följande internationella överenskommelser och direktiv:

- FN- rekommendationerna,
- ADR,
- RID,
- IMDG-koden,
- ICAO-TI,
- ADR/RID/ADN-direktivet och
- betydelsen av dessa för multimodala transporter.

Orientering om lag och förordning om transport av farligt gods.

Orientering om ADR-regelverkets struktur och dess olika delar.

Kännedom om hur man finner uppgifter som berör avsändare, transportör, mottagare och andra delaktigas skyldigheter.

Kunskap om det ansvar som delaktiga i transportkedjan har.

Orientering om definitionsavsnitten.

Kännedom om Östersjöavtalet.

Orientering om de speciella villkor som berör transport av farligt avfall.

Kännedom om innebörden av multilaterala avtal.

Kännedom om vilka myndigheter som utövar tillsyn och påföljder för brott mot bestämmelserna.

	UTBILDNINGSPROGRAM	<i>Utfärdad</i> 2011-02-11	<i>Ändrad</i> 2017-01-18
	ADR		
	Förarutbildning		
	Bilaga I		

4. Klassificeringskriterier, hälso- och miljörisker

Orientering om klassificeringskriterier.

Kunskap om indelning i de olika klasserna.

Kunskap om huvudsaklig fara samt risker och skadeverkningar för de olika klasserna.

Kunskap om UN-nummer och förpackningsgrupper.

5. Märkning av kollin och överpack

Kännedom om krav på typgodkända produktinneslutningar för farligt gods och den märkning som visar att inneslutningen är godkänd.

Kunskap om märkning av kollin och överpack (etiketter, UN-nummer m.m.).

Kännedom om innebörd på skyltmärkning av tankcontainer. Skillnad mellan tankcontainer och IBC-behållare.

Orientering om olika typer av provning och kontroll av IBC-behållare.

6. Lättnader från bestämmelserna

Kännedom om undantag enligt 1.1.3

Kännedom om reducerade mängder

Kännedom om begränsad mängd

Kännedom om värdeberäknad mängd

7. Transporthandlingar

Kunskap om vilka transporthandlingar som ska medföras under transport av farligt gods.

Kännedom om stuvningsintyg.

Kunskap om vilka uppgifter som ska införas i de olika dokumenten samt kunskap om de olika uppgifternas innebörd.

8. Samlastningsbestämmelser

Kännedom om hur man fastställer om samlastning av farligt gods mellan olika klasser, eller för klass 1 - olika samhanteringsgrupper, är tillåten i ett fordon eller container.

Kännedom om försiktighetsåtgärder vid transport av visst farligt gods och livsmedel.

	UTBILDNINGSPROGRAM	<i>Utfärdad</i> 2011-02-11	<i>Ändrad</i> 2017-01-18
	ADR		
	Förarutbildning		
	Bilaga I		

9. Fordonsmärkning

Kunskap om när och hur skyltning, etikettering och märkning ska utföras på ett fordon och på container/tankcontainer.

Kännedom om vilken betydelse skyltning, etikettering och märkning har för räddningstjänsten.

Kunskap om när skyltning, etikettering och märkning ska avlägsnas.

Kännedom om när skyltning, etikettering och märkning ska avlägsnas på en rengjord/sanerad container.

10. Hantering, stuvning och lastsäkring

Kännedom om betydelsen av rengöring av fordon före och efter transport.

Kännedom om vilka försiktighetsåtgärder som ska vidtas vid transport av farligt gods när konsumtionsvaror ingår i lasten.

Kunskap om betydelsen av att godset är lastsäkrat på ett sätt som uppfyller standarden EN 12195-1:2010 alternativt nationella krav enligt TSVFS 1978:10 med ändringar.

Kännedom om särskilda bestämmelser som kan gälla vid lastning och lossning.

11. Transportskydd, uppställning av fordon, vägvalsstyrning, tunnelsäkerhet, fordonsutrustning mm

Kunskap om transportskydd.

Kunskap om bestämmelser för uppställning och övervakning av fordon lastade med farligt gods.

Kunskap om rekommenderade vägar för transport av farligt gods och lokala trafikföreskrifter.

Kunskap om restriktioner för passage genom vägtunnlar.

Kännedom om beteende i tunnlar.

Kunskap om viken utrustning som ska medföras i fordon och när och hur den ska användas och kontrolleras.

Kännedom om regler för passagerartransporter

	UTBILDNINGSPROGRAM	<i>Utfärdad</i> 2011-02-11	<i>Ändrad</i> 2017-01-18
	ADR		
	Förarutbildning		
	Bilaga I		

12. Åtgärder vid brand och spill samt första hjälpen

Utbildning som leder till förarintyg ska enligt gällande ADR-S även omfatta teoretisk undervisning och individuella praktiska övningar avseende brand och spill samt teoretisk undervisning och individuella praktiska övningar avseende första hjälpen och åtgärder vid händelse av tillbud eller olycka.

- **Åtgärder vid brand och spill**

Utbildningen syftar till att förare ska ha insikt om de åtgärder som de ska vidta i händelse av brand och hantering av släckningsutrustning. Vidare ska förare ha kunskap om åtgärder som ska vidtas vid olyckor och utsläpp av farligt gods i samband med transport. Utbildningen ska omfatta både teoretisk och praktisk undervisning och ledas av utbildad personal med dokumenterade kunskaper i ämnet.

Utbildningen uppdelas enligt följande,

Inledning

Kännedom om risk och hotbild vid landsvägstransporter av farligt gods vad avser brand och spill.

Kunskap om skriftliga instruktioners innehåll avseende brand och spill.

Orientering om säkerhetsdatablad.

Kännedom om preventiva skyddsåtgärder.

Brandkännedom

Kännedom om brands uppkomst och förlopp och därmed lämpliga släckmetoder.

Släckutrustningar

Kunskap om vilka bärbara brandsläckare som krävs enligt ADR-S.

Kännedom om olika typer av släckmedel, när och hur dessa ska användas vid olika brandförlopp.

Kunskap om olika typer av bärbara brandsläckares användningsområden, konstruktion, kapacitet, serviceintervaller samt märkning.

	UTBILDNINGSPROGRAM	<i>Utfärdad</i> 2011-02-11	<i>Ändrad</i> 2017-01-18
	ADR		
	Förarutbildning		
	Bilaga I		

Hantering av spill

Orientering om olika typer av sorptionsmedel som kan användas vid spill av olika typer av ämne.

Kännedom om metoder för invallning samt skydd för dagvattenbrunnar med hjälp av medförd utrustning.

Larmkunskap/Åtgärder vid olycka

Kunskap om hur man larmar, larmvägar, och de särskilda upplysningar som ska lämnas då transport av farligt gods är inblandad i olycka.

Kunskap om användande av särskild utrustning.

Praktiska övningar – brandsläckning

Förevisning av släckning med bärbara brandsläckare.

Kunskap hos varje deltagare att med en bärbar brandsläckare kunna släcka en mindre brand.

- **Första hjälpen**

Utbildningen syftar till att förare ska ha insikt om de åtgärder som de ska vidta då de själva eller andra kommit i kontakt med ämnen som betecknas som farligt gods. Utbildningen ska omfatta både teoretisk och praktisk undervisning och ledas av sjukvårdsutbildad personal med dokumenterade kunskaper i ämnet.

Utbildningen uppdelas enligt följande.

Inledning

Kännedom om bakgrund till varför det är viktigt för transportpersonal att ha insikt i olika farliga ämnens egenskaper och hur dessa kan påverka människan vid kontakt genom de olika upptagningsvägarna.

Kunskap om skriftliga instruktioners innehåll och allmänna skyddsåtgärder.

Orientering om säkerhetsdatablad.

Kunskap om hur den personliga skyddsutrustningen används.

Brännskador

Orientering om hudens uppbyggnad och olika grader av brännskador, och behandling av brännskador.

	UTBILDNINGSPROGRAM	<i>Utfärdad</i> 2011-02-11	<i>Ändrad</i> 2017-01-18
	ADR		
	Förarutbildning		
	Bilaga I		

Kemiska skador

Kännedom om risker och skador som kan uppstå vid kontakt med farliga ämnen genom kroppens upptagningsvägar och behandling av de olika typer av skador som kan förekomma.

Kunskap om faror vid inandning av gaser, retande, systemtoxiska och inerta. (Särskilt för klass 7, faror med inandning av radioaktiva ämnen).

Kunskap om ämnen som vid hudkontakt kan ge lokala skador och första hjälpen för dessa skador.

Kunskap om faror vid kontakt med olika typer av frätande ämnen såsom syror, baser och ögonstänk från dessa, allmänna skyddsåtgärder för att förebygga ögonskador, vikten av att använda skyddsglasögon och medhavd flaska för ögonsköljning.

Kunskap om faror vid förtäring av farliga ämnen och vikten av noggrann hygien.

Praktiska övningar

Kunskap om

L-ABC (livsfarligt läge, andning, blödning, chock)

HLR (hjärt- lungräddning)

 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	UTBILDNINGSPROGRAM	<i>Utfärdad</i> 2011-02-11	<i>Ändrad</i> 2017-01-18
	ADR		
	Förarutbildning		
	Bilaga I		

 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	UTBILDNINGSPROGRAM	<i>Utfärdad</i> 2011-02-11	<i>Ändrad</i> 2017-01-18
	ADR		
	Förarutbildning		
	Bilaga I		

Modul B, specialkurs för transport av ämnen och föremål i klass 1

1. Inledning

Detta utbildningsprogram gäller för sådan utbildning som krävs, enligt ADR-S, kapitel 8.2 för förare som ska transportera explosiva ämnen och föremål. De områden som ska behandlas finns i delavsnitt 8.2.2.3.4 i ADR-S. I nedanstående tabell finns de ämnesområden som ska behandlas samt den tid som ska avsättas för respektive ämnesområde.

Vad de olika ämnesområdena innehåller och vilka mål som ska gälla för varje del framgår av punkterna 2-7 i denna modul. Innebörden av begreppen orientering, kännedom och kunskap anges i kapitel 9 i den allmänna delen till detta utbildningsprogram.

Ämnesområde	Antal lektioner
2. Särskilda faror med explosiva ämnen och föremål	1
3. Krav på fordon	2
4. Samlastningsbestämmelser	1
5. Transporthandlingar	1,5
6. Märkning av fordon och kollin	1,5
7. Arbetsbestämmelser	1
▪ Provet och genomgång	

2. Särskilda faror med explosiva ämnen och föremål

Kunskap om faror vid hantering av ämnen klassade som explosiva ämnen eller föremål.

Kunskap om explosivämnenas klassificeringsindelning i riskgrupper och samhanteringsgrupper.

3. Krav på fordon

Kännedom om tekniska krav på fordon som transporterar explosiva ämnen och föremål.

Kännedom om övergångsbestämmelser i ADR-S.

Kunskap om fordonscertifikat och besiktningintervaller.

Kännedom om godkänd skyddscontainer, märkning, och krav på medförd handling.

	UTBILDNINGSPROGRAM	<i>Utfärdad</i> 2011-02-11	<i>Ändrad</i> 2017-01-18
	ADR		
	Förarutbildning		
	Bilaga I		

4. Samlastningsbestämmelser

Kunskap om vilka regler som gäller för samlastning av explosiva ämnen och föremål av olika samhanteringsgrupper, och när explosiva ämnen och föremål samlastas med andra ämnen.

5. Transporthandlingar

Kunskap om vilka uppgifter som ska införas i transporthandlingarna vid transport av explosiva ämnen och föremål.

Kunskap om vilka fordonshandlingar som ska medföras.

6. Märkning av fordon och kollin

Kunskap om hur och när fordon ska skyltas och etiketteras.

Kunskap om märkning och etikettering av kollin.

7. Arbetsbestämmelser

Kunskap om övervakning, uppställning, lossnings- och lastningsplatser.

Kännedom om begränsning av transporterad kvantitet för fordonstyp.

Kunskap om risker med öppen låga.

Kunskap om betydelsen av rengjort lastutrymme.

Orientering om andra länders eventuella krav på auktoriserad representant.

Kännedom om tillstånd/förhandsmeddelande för lastning och lossning.

Kunskap om tunnelrestriktioner.

	UTBILDNINGSPROGRAM	<i>Utfärdad</i> 2011-02-11	<i>Ändrad</i> 2017-01-18
	ADR		
	Förarutbildning		
	Bilaga I		

Modul C, specialkurs för transport av radioaktiva ämnen

1. Inledning

Detta utbildningsprogram gäller för sådan utbildning som krävs, enligt ADR-S, kapitel 8.2 för förare som ska transportera radioaktiva ämnen. De områden som ska behandlas finns i delavsnitt 8.2.2.3.5 i ADR-S. I nedanstående tabell finns de ämnesområden som ska behandlas samt den tid som ska avsättas för respektive ämnesområde.

Vad de olika ämnesområdena innehåller och vilka mål som ska gälla för varje del framgår av punkterna 2-7 i denna modul. Innebörden av begreppen orientering, kännedom och kunskap anges i kapitel 9 i den allmänna delen till detta utbildningsprogram.

Ämnesområde	Antal lektioner
2. Grundläggande om joniserande strålning	2
3. Krav på förpackningar och typ av kolli	1,5
4. Märkning och etikettering	1
5. Transporthandlingar	1
6. Märkning av fordon	1,5
7. Arbetsbestämmelser	1
▪ Proov och genomgång	

2. Grundläggande om joniserande strålning

Kunskap om faror vid hantering av ämnen klassade som radioaktiva.

Kännedom om radioaktivitet, aktivitet, dosenheter och dosgränser.

Kunskap om kontamination och strålningens biologiska verkan.

Kännedom om ämnesindelningen i klass 7.

Orientering om ”behöriga myndigheter”.

3. Krav på förpackningar och typ av kolli

Kännedom om undantagna kollin.

Kännedom om strålkälla av speciell beskaffenhet.

Kännedom om kolli typ A, B(M), B(U), C, industrikollin IP 1-3, kollin innehållande fissila ämnen eller UF₆.

Kännedom om tilläggsbeteckningar och godkännandecertifikat.

	UTBILDNINGSPROGRAM	<i>Utfärdad</i> 2011-02-11	<i>Ändrad</i> 2017-01-18
	ADR		
	Förarutbildning		
	Bilaga I		

4. Märkning och etikettering

Kunskap om vilka regler som gäller för särskild märkning och etikettering av kollin innehållande radioaktiva ämnen.

Kännedom om transportindex för etikett 7B och 7C.

5. Transporthandlingar

Kännedom om vilka särskilda upplysningar som ska införas i transporthandlingarna vid transport av radioaktiva ämnen.

Kunskap om vilka fordonshandlingar som ska medföras.

Kännedom om särskilda villkor i transportdokumenten.

Kännedom om godkännande för vissa transporter.

6. Märkning av fordon

Kunskap om hur och när fordon ska skyltas, märkas och etiketteras.

7. Arbetsbestämmelser

Kännedom om begreppet ”komplett last”.

Kännedom om reglerna för säkerhetsavstånd mellan kollin med radioaktiva ämnen i förhållande till människor och oframkallad film.

Kännedom om kvalitetssäkringsprogram.

Kännedom om strålskyddsprogram.

Kunskap om övervakning, uppställning, lossnings- och lastningsplatser samt mellanlagring.

Kunskap om särskilda åtgärder vid händelse av olycka.

 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	UTBILDNINGSPROGRAM	<i>Utfärdad</i> 2011-02-11	<i>Ändrad</i> 2017-01-18
	ADR		
	Förarutbildning		
	Bilaga I		

Modul D, specialkurs för transport i tank

1. Inledning

Detta utbildningsprogram gäller för sådan utbildning som krävs, enligt ADR-S, kapitel 8.2, för förare som ska transportera farligt gods i tank. De områden som ska behandlas finns i delavsnitt 8.2.2.3.3 i ADR-S. I nedanstående tabell finns de ämnesområden som ska behandlas samt den tid som ska avsättas för respektive ämnesområde.

Vad de olika ämnesområdena innehåller och vilka mål som ska gälla för varje del framgår av punkterna 2-9 i denna modul. Innebörden av begreppen orientering, kännedom och kunskap anges i kapitel 9 i den allmänna delen till detta utbildningsprogram.

Särskilda åtgärder vid brand och spill får göras i anslutning till de praktiska övningarna i grundkursen.

Ämnesområde	Antal lektioner
2. Begreppet tanktransport	1
3. Särskilda krav på fordon och tank	4
4. Transporthandlingar	2
5. Märkning och etikettering	2
6. Trafiksäkerhet	1
7. Arbetsbestämmelser	1
8. Uppställning	1
9. Särskilda åtgärder vid brand och spill	Varierande
- tidsinriktning brand och spill	1
▪ Provet och genomgång	

2. Begreppet tanktransport

Kännedom om vilka konstruktioner som innefattas i begreppet tank.

Kännedom om särskilda krav för tanktransport

Kunskap om krav på förarbehörighet.

	UTBILDNINGSPROGRAM	<i>Utfärdad</i> 2011-02-11	<i>Ändrad</i> 2017-01-18
	ADR		
	Förarutbildning		
	Bilaga I		

3. Särskilda krav på fordon och tank

Kännedom om vilka särskilda krav som ställs på fordon som transporterar tankar.

Kännedom om tekniska krav och besiktningintervaller för tankar.

Kunskap om tankkoder/tankhierarkin

Kännedom om kontrollorgan.

4. Transporthandlingar

Kunskap om uppgifter i transporthandlingar.

Kännedom om lastplan.

Kännedom om ämneslistor och uppgifter i fordonscertifikat.

5. Märkning och etikettering

Kunskap om skyltning, märkning och etikettering.

6. Trafiksäkerhet

Kunskap om faktorer som påverkar fordonets stabilitet och köregenskaper.

Kunskap om tunnelrestriktioner.

7. Arbetsbestämmelser

Kunskap om särskilda faror med vätskor med låg flampunkt

Kännedom om bestämmelser rörande fyllnadsgrad.

Kännedom om överfyllnadsskydd på tankar och fasta cisterner.

Kännedom om generella säkerhetsbestämmelser runt tankfordon (t.ex. vid lastning).

Kännedom om de vanligaste sätten för fyllning och/eller tömning av tankar.

Kunskap om villkor för samlastning.

Kunskap om övervakning.

Kännedom om miljökonsekvenser vid spill från tankbil och användande av miljöskyddsutrustning.

	UTBILDNINGSPROGRAM	<i>Utfärdad</i> 2011-02-11	<i>Ändrad</i> 2017-01-18
	ADR		
	Förarutbildning		
	Bilaga I		

8. Uppställning

Kunskap om vilka regler som gäller för uppställning av tankfordon.

Orientering om lokala trafikföreskrifter.

9. Åtgärder vid brand och spill

Här ska de särskilda åtgärder behandlas som är specifika för transport i tank t.ex. riskområdets storlek och risk för BLEVE.

 MSB Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	UTBILDNINGSPROGRAM	<i>Utfärdad</i> 2011-02-11	<i>Ändrad</i> 2017-01-18
	ADR		
	Förarutbildning		
	Bilaga I		

	UTBILDNINGSPROGRAM	<i>Utfärdad</i> 2011-02-11	<i>Ändrad</i> 2017-01-18
	ADR		
	Förarutbildning		
	Bilaga II		

Bilaga II, Utbildningsprogram repetitionsutbildning

Tidsomfattning för respektive repetitionskurser

2 utbildningsdagar innehållande teoriutbildning och praktiska övningar:

Grund
Grund + klass 1
Grund + klass 7
Grund + tank

2,5 utbildningsdagar innehållande teoriutbildning och praktiska övningar:

Grund + klass 1 + tank
Grund + klass 7 + tank
Grund + klass 1 + klass 7

3 utbildningsdagar innehållande teoriutbildning och praktiska övningar:

Grund + klass 1 + klass 7 + tank

En utbildningsdag ska normalt omfatta 8 lektionstimmar.

 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	UTBILDNINGSPROGRAM	<i>Utfärdad</i> 2011-02-11	<i>Ändrad</i> 2017-01-18
	ADR		
	Förarutbildning		
	Bilaga II		

	UTBILDNINGSPROGRAM	<i>Utfärdad</i> 2011-02-11	<i>Ändrad</i> 2017-01-18
	ADR		
	Förarutbildning		
	Bilaga II		

Modul A, Grundkurs

1. Inledning

Detta utbildningsprogram gäller för sådan repetitionskurs som krävs för förare enligt ADR-S, kapitel 8.2. I nedanstående tabell anges de ämnesområden som ska behandlas. Antalet lektioner per ämnesområde är beroende av kurssammansättning och grundkunskap hos eleverna. Vid repetitionsutbildning förutsätts att eleverna har en grundkunskap så att inte varje ämnesområde behöver behandlas på samma sätt som vid grundutbildning.

Vad de olika ämnesområdena innehåller och vilka mål som ska gälla för varje del framgår av punkterna 2-12 i denna modul. Innebörden av begreppen orientering, kännedom och kunskap anges i kapitel 9 i den allmänna delen till detta utbildningsprogram.

Ämnesområde
2. Vad innebär begreppet farligt gods
3. Internationella överenskommelser och nationell lagstiftning
4. Klassificeringskriterier, hälso- och miljörisker
5. Märkning av kollin och overpack
6. Lättnader från bestämmelserna
7. Transporthandlingar
8. Samlastningsbestämmelser
9. Fordonsmärkning
10. Hantering, stuvning och lastsäkring
11. Transportskydd, uppställning av fordon, vägvalsstyrning, tunnelsäkerhet, fordonsutrustning mm
12. Åtgärder vid brand och spill samt första hjälpen
▪ Prov och genomgång

2. Vad innebär begreppet farligt gods

Kännedom om vad som menas med begreppen farligt gods och miljöfarliga ämnen.

Kunskap om faror förenade med transport och hantering av ämnen som är klassificerade som farligt gods.

Kännedom om skadeverkningar på människa, egendom och miljö vid spill eller olycka med farligt gods.

	UTBILDNINGSPROGRAM	<i>Utfärdad</i> 2011-02-11	<i>Ändrad</i> 2017-01-18
	ADR		
	Förarutbildning		
	Bilaga II		

3. Internationella överenskommelser och nationell lagstiftning

Orientering om följande internationella överenskommelser och direktiv:

- FN- rekommendationerna,
- ADR,
- RID,
- IMDG-koden,
- ICAO-TI,
- ADR/RID/ADN-direktivet och
- betydelsen av dessa för multimodala transporter.

Orientering om lag och förordning om transport av farligt gods.

Orientering om ADR-regelverkets struktur och dess olika delar.

Kännedom om hur man finner uppgifter som berör avsändare, transportör, mottagare och andra delaktigas skyldigheter.

Kunskap om det ansvar som delaktiga i transportkedjan har.

Orientering om definitionsavsnitten.

Kännedom om Östersjöavtalet.

Orientering om de speciella villkor som berör transport av farligt avfall.

Kännedom om innebörden av multilaterala avtal.

Kännedom om vilka myndigheter som utövar tillsyn och påföljder för brott mot bestämmelserna.

4. Klassificeringskriterier, hälso- och miljörisker

Orientering om klassificeringskriterier.

Kunskap om indelning i de olika klasserna.

Kunskap om huvudsaklig fara samt risker och skadeverkningar för de olika klasserna.

Kunskap om UN-nummer och förpackningsgrupper.

	UTBILDNINGSPROGRAM	<i>Utfärdad</i> 2011-02-11	<i>Ändrad</i> 2017-01-18
	ADR		
	Förarutbildning		
	Bilaga II		

5. Märkning av kollin och överpack

Kännedom om krav på typgodkända produktinneslutningar för farligt gods och den märkning som visar att inneslutningen är godkänd.

Kunskap om märkning av kollin och överpack (etiketter, UN-nummer m.m.).

Kännedom om innebörd på skyltmärkning av tankcontainer. Skillnad mellan tankcontainer och IBC-behållare.

Orientering om olika typer av provning och kontroll av IBC-behållare.

6. Lättnader från bestämmelserna

Kännedom om undantag enligt 1.1.3

Kännedom om reducerade mängder

Kännedom om begränsad mängd

Kännedom om värdeberäknad mängd

7. Transporthandlingar

Kunskap om vilka transporthandlingar som ska medföras under transport av farligt gods.

Kännedom om stuvningsintyg.

Kunskap om vilka uppgifter som ska införas i de olika dokumenten samt kunskap om de olika uppgifternas innebörd.

8. Samlastningsbestämmelser

Kännedom om hur man fastställer om samlastning av farligt gods mellan olika klasser, eller för klass 1 - olika samhanteringsgrupper, är tillåten i ett fordon eller container.

Kännedom om försiktighetsåtgärder vid transport av visst farligt gods och livsmedel.

9. Fordonsmärkning

Kunskap om när och hur skyltning, etikettering och märkning ska utföras på ett fordon och på container/tankcontainer.

Kännedom om vilken betydelse skyltning, etikettering och märkning har för räddningstjänsten.

Kunskap om när skyltning, etikettering och märkning ska avlägsnas.

Kännedom om när skyltning, etikettering och märkning ska avlägsnas på en rengjord/sanerad container.

	UTBILDNINGSPROGRAM	<i>Utfärdad</i> 2011-02-11	<i>Ändrad</i> 2017-01-18
	ADR		
	Förarutbildning		
	Bilaga II		

10. Hantering, stuvning och lastsäkring

Kännedom om betydelsen av rengöring av fordon före och efter transport.

Kännedom om vilka försiktighetsåtgärder som ska vidtas vid transport av farligt gods när konsumtionsvaror ingår i lasten.

Kunskap om betydelsen av att godset är lastsäkrat på ett sätt som uppfyller standarden EN 12195-1:2010 alternativt nationella krav enligt TSVFS 1978:10 med ändringar.

Kännedom om särskilda bestämmelser som kan gälla vid lastning och lossning.

11. Transportskydd, uppställning av fordon, vägvalsstyrning, tunnelsäkerhet, fordonsutrustning mm

Kunskap om transportskydd.

Kunskap om bestämmelser för uppställning och övervakning av fordon lastade med farligt gods.

Kunskap om rekommenderade vägar för transport av farligt gods och lokala trafikföreskrifter.

Kunskap om restriktioner för passage genom vägtunnlar.

Kännedom om beteende i tunnlar.

Kunskap om viken utrustning som ska medföras i fordon och när och hur den ska användas och kontrolleras.

Kännedom om regler för passagerartransporter

12. Åtgärder vid brand och spill samt första hjälpen

Utbildning som leder till förarintyg ska enligt gällande ADR även omfatta teoretisk undervisning och individuella praktiska övningar avseende brand och spill samt teoretisk undervisning och individuella praktiska övningar avseende första hjälpen och åtgärder vid händelse av tillbud eller olycka.

- **Åtgärder vid brand och spill**

Utbildningen syftar till att förare ska ha insikt om de åtgärder som de ska vidta i händelse av brand och hantering av släckningsutrustning. Vidare ska förare ha kunskap om åtgärder som ska vidtas vid olyckor och utsläpp av farlig gods i samband med transport. Utbildningen ska omfatta både teoretisk och praktisk undervisning och ledas av utbildad personal med dokumenterade kunskaper i ämnet.

Utbildningen uppdelas enligt följande,

 MSB Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	UTBILDNINGSPROGRAM	<i>Utfärdad</i> 2011-02-11	<i>Ändrad</i> 2017-01-18
	ADR		
	Förarutbildning		
	Bilaga II		

Inledning

Kännedom om risk och hotbild vid landsvägstransporter av farligt gods vad avser brand och spill.

Kunskap om skriftliga instruktioners innehåll avseende brand och spill.

Orientering om säkerhetsdatablad.

Kännedom om preventiva skyddsåtgärder.

Brandkännedom

Kännedom om brands uppkomst och förlopp och därmed lämpliga släckmetoder.

Släckutrustningar

Kunskap om vilka bärbara brandsläckare som krävs enligt ADR-S.

Kännedom om olika typer av släckmedel, när och hur dessa ska användas vid olika brandförlopp.

Kunskap om olika typer av bärbara brandsläckares användningsområden, konstruktion, kapacitet, serviceintervaller samt märkning.

Hantering av spill

Orientering om olika typer av sorptionsmedel som kan användas vid spill av olika typer av ämne.

Kännedom om metoder för invallning samt skydd för dagvattenbrunnar med hjälp av medförd utrustning.

Larmkunskap/Åtgärder vid olycka

Kunskap om hur man larmar, larmvägar, och de särskilda upplysningar som ska lämnas då transport av farligt gods är inblandad i olycka.

Kunskap om användande av särskild utrustning.

Praktiska övningar – brandsläckning

Förevisning av släckning med bärbara brandsläckare.

Kunskap hos varje deltagare att med en bärbar brandsläckare kunna släcka en mindre brand.

	UTBILDNINGSPROGRAM	<i>Utfärdad</i> 2011-02-11	<i>Ändrad</i> 2017-01-18
	ADR		
	Förarutbildning		
	Bilaga II		

- **Första hjälpen**

Utbildningen syftar till att förare ska ha insikt om de åtgärder som de ska vidta då de själva eller andra kommer i kontakt med ämnen som betecknas som farligt gods. Utbildningen ska omfatta både teoretisk och praktisk undervisning och ledas av sjukvårdsutbildad personal med dokumenterade kunskaper i ämnet.

Utbildningen uppdelas enligt följande.

Inledning

Kännedom om bakgrund till varför det är viktigt för transportpersonal att ha insikt i olika farliga ämnens egenskaper och hur dessa kan påverka människan vid kontakt genom de olika upptagningsvägarna.

Kunskap om skriftliga instruktioners innehåll och allmänna skyddsåtgärder.

Orientering om säkerhetsdatablad

Kunskap om hur den personliga skyddsutrustningen används.

Brännskador

Orientering om hudens uppbyggnad och olika grader av brännskador och behandling av brännskador.

Kemiska skador

Kännedom om risker och skador som kan uppstå vid kontakt med farliga ämnen genom kroppens upptagningsvägar och behandling av de olika typer av skador som kan förekomma.

Kunskap om faror vid inandning av gaser, retande, systemtoxiska och inerta. (Särskilt för klass 7, faror med inandning av radioaktiva ämnen).

Kunskap om ämnen som vid hudkontakt kan ge lokala skador och första hjälpen för dessa skador.

Kunskap om faror vid kontakt med olika typer av frätande ämnen såsom syror, baser och ögonstänk från dessa, allmänna skyddsåtgärder för att förebygga ögonskador, vikten av att använda skyddsglasögon och medhavd flaska för ögonsköljning.

Kunskap om faror vid förtäring av farliga ämnen och vikten av noggrann hygien.

	UTBILDNINGSPROGRAM	<i>Utfärdad</i> 2011-02-11	<i>Ändrad</i> 2017-01-18
	ADR		
	Förarutbildning		
	Bilaga II		

Praktiska övningar

Kunskap om

L-ABC (livsfarligt läge, andning, blödning, chock)

HLR (hjärt- lungräddning)

 MSB Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	UTBILDNINGSPROGRAM	<i>Utfärdad</i> 2011-02-11	<i>Ändrad</i> 2017-01-18
	ADR		
	Förarutbildning		
	Bilaga II		

	UTBILDNINGSPROGRAM	<i>Utfärdad</i> 2011-02-11	<i>Ändrad</i> 2017-01-18
	ADR		
	Förarutbildning		
	Bilaga II		

Modul B, specialkurs för transport av ämnen och föremål i klass 1

1. Inledning

Detta utbildningsprogram gäller för sådan repetitionskurs som krävs för förare enligt ADR-S, kapitel 8.2. I nedanstående tabell anges de ämnesområden som ska behandlas. Antalet lektioner per ämnesområde är beroende av kurssammansättning och grundkunskap hos eleverna. Vid repetitionsutbildning förutsätts att eleverna har en grundkunskap så att inte varje ämnesområde behöver behandlas på samma sätt som vid grundutbildning.

Vad de olika ämnesområdena innehåller och vilka mål som ska gälla för varje del framgår av punkterna 2-7 i denna modul. Innebörden av begreppen orientering, kännedom och kunskap anges i kapitel 9 i den allmänna delen till detta utbildningsprogram.

Ämnesområde
2. Särskilda faror med explosiva ämnen och föremål
3. Krav på fordon
4. Samlastningsbestämmelser
5. Transporthandlingar
6. Märkning av fordon och kollin
7. Arbetsbestämmelser
▪ Provet och genomgång

2. Särskilda faror med explosiva ämnen och föremål

Kunskap om faror vid hantering av ämnen klassade som explosiva ämnen eller föremål.

Kunskap om explosivämnenas klassificeringsindelning i riskgrupper och samhanteringsgrupper.

3. Krav på fordon

Kännedom om tekniska krav på fordon som transporterar explosiva ämnen och föremål.

Kännedom om övergångsbestämmelser i ADR-S.

Kunskap om fordonscertifikat och besiktningintervaller.

Kännedom om godkänd skyddscontainer, märkning och krav på medförd handling.

	UTBILDNINGSPROGRAM	<i>Utfärdad</i> 2011-02-11	<i>Ändrad</i> 2017-01-18
	ADR		
	Förarutbildning		
	Bilaga II		

4. Samlastningsbestämmelser

Kunskap om vilka regler som gäller för samlastning av explosiva ämnen och föremål av olika samhanteringsgrupper, och när explosiva ämnen och föremål samlastas med andra ämnen.

5. Transporthandlingar

Kunskap om vilka uppgifter som ska införas i transporthandlingarna vid transport av explosiva ämnen och föremål.

Kunskap om vilka fordonshandlingar som ska medföras.

6. Märkning av fordon och kollin

Kunskap om hur och när fordon ska skyltas och etiketteras.

Kännedom Kunskap om märkning och etikettering av kollin..

7. Arbetsbestämmelser

Kunskap om övervakning, uppställning, lossnings- och lastningsplatser.

Kännedom om begränsning av transporterad kvantitet för fordonstyp.

Kunskap om risker med öppen låga.

Kunskap om betydelsen av rengjort lastutrymme.

Orientering om andra länders eventuella krav på auktoriserad representant.

Kännedom om tillstånd/förhandsmeddelande för lastning och lossning.

Kunskap om tunnelrestriktioner

	UTBILDNINGSPROGRAM	<i>Utfärdad</i> 2011-02-11	<i>Ändrad</i> 2017-01-18
	ADR		
	Förarutbildning		
	Bilaga II		

Modul C, specialkurs för transport av radioaktiva ämnen

1. Inledning

Detta utbildningsprogram gäller för sådan repetitionskurs som krävs för förare enligt ADR-S, kapitel 8.2. I nedanstående tabell anges de ämnesområden som ska behandlas. Antalet lektioner per ämnesområde är beroende av kurssammansättning och grundkunskap hos eleverna. Vid repetitionsutbildning förutsätts att eleverna har en grundkunskap så att inte varje ämnesområde behöver behandlas på samma sätt som vid grundutbildning.

Vad de olika ämnesområdena innehåller och vilka mål som ska gälla för varje del framgår av punkterna 2-7 i denna modul. Innebörden av begreppen orientering, kännedom och kunskap anges i kapitel 9 i den allmänna delen till detta utbildningsprogram.

Ämnesområde
2. Grundläggande om joniserande strålning
3. Krav på förpackningar, typ av kollin
4. Märkning och etikettering
5. Transporthandlingar
6. Märkning av fordon
7. Arbetsbestämmelser
▪ Provet och genomgång

2. Grundläggande om joniserande strålning

Kunskap om faror vid hantering av ämnen klassade som radioaktiva.

Kännedom om radioaktivitet, aktivitet, dosenheter och dosgränser.

Kunskap om kontamination och strålningens biologiska verkan.

Kännedom om ämnesindelningen i klass 7.

Orientering om "behöriga myndigheter".

3. Krav på förpackningar och typ av kollen

Kännedom om undantagna kollin.

Kännedom om strålkälla av speciell beskaffenhet.

Kännedom om kollen typ A, B(M), B(U), C, industrikollin IP 1-3, kollin innehållande fissila ämnen eller UF₆.

Kännedom om tilläggsbeteckningar och godkännandecertifikat.

	UTBILDNINGSPROGRAM	<i>Utfärdad</i> 2011-02-11	<i>Ändrad</i> 2017-01-18
	ADR		
	Förarutbildning		
	Bilaga II		

4. Märkning och etikettering

Kunskap om vilka regler som gäller för särskild märkning och etikettering av kollin innehållande radioaktiva ämnen.

Kännedom om transportindex för etikett 7B och 7C.

5. Transporthandlingar

Kännedom om vilka särskilda upplysningar som ska införas i transporthandlingarna vid transport av radioaktiva ämnen.

Kunskap om vilka fordonshandlingar som ska medföras.

Kännedom om särskilda villkor i transportdokumenten.

Kännedom om godkännande för vissa transporter.

6. Märkning av fordon

Kunskap om hur och när fordon ska skyltas, märkas och etiketteras.

7. Arbetsbestämmelser

Kännedom om begreppet ”komplett last”.

Kännedom om reglerna för säkerhetsavstånd mellan kollin med radioaktiva ämnen i förhållande till människor och oframkallad film.

Kännedom om kvalitetssäkringsprogram.

Kännedom om strålskyddsprogram.

Kunskap om övervakning, uppställning, lossnings- och lastningsplatser samt mellanlagring.

Kunskap om särskilda åtgärder vid händelse av olycka.

	UTBILDNINGSPROGRAM	<i>Utfärdad</i> 2011-02-11	<i>Ändrad</i> 2017-01-18
	ADR		
	Förarutbildning		
	Bilaga II		

Modul D, specialkurs för transport i tank

1. Inledning

Detta utbildningsprogram gäller för sådan repetitionskurs som krävs för förare enligt ADR-S, kapitel 8.2. I nedanstående tabell anges de ämnesområden som ska behandlas. Antalet lektioner per ämnesområde är beroende av kurssammansättning och grundkunskap hos eleverna. Vid repetitionsutbildning förutsätts att eleverna har en grundkunskap så att inte varje ämnesområde behöver behandlas på samma sätt som vid grundutbildning.

Vad de olika ämnesområdena innehåller och vilka mål som ska gälla för varje del framgår av punkterna 2-9 i denna modul. Innebörden av begreppen orientering, kännedom och kunskap anges i kapitel 9 i den allmänna delen till detta utbildningsprogram.

Ämnesområde
2. Begreppet tanktransport
3. Särskilda krav på fordon och tank
4. Transporthandlingar
5. Märkning och etikettering
6. Trafiksäkerhet
7. Arbetsbestämmelser
8. Uppställning
9. Särskilda åtgärder vid brand och spill
▪ Provet och genomgång

2. Begreppet tanktransport

Kännedom om vilka konstruktioner som innefattas i begreppet tank.

Kännedom om särskilda krav för tanktransport

Kunskap om krav på förarbehörighet.

3. Särskilda krav på fordon och tank

Kännedom om vilka särskilda krav som ställs på fordon som transporterar tankar.

Kännedom om tekniska krav och besiktningintervaller för tankar.

Kunskap om tankkoder/tankhierarkin

Kännedom om kontrollorgan.

	UTBILDNINGSPROGRAM	<i>Utfärdad</i> 2011-02-11	<i>Ändrad</i> 2017-01-18
	ADR		
	Förarutbildning		
	Bilaga II		

4. Transporthandlingar

Kunskap om uppgifter i transporthandlingar.

Kännedom om lastplan.

Kännedom om ämneslistor och uppgifter i fordonscertifikat.

5. Märkning och etikettering

Kunskap om skyltning, märkning och etikettering.

6. Trafiksäkerhet

Kunskap om faktorer som påverkar fordonets stabilitet och köregenskaper.

Kunskap om tunnelrestriktioner

7. Arbetsbestämmelser

Kunskap om särskilda faror med vätskor med låg flampunkt

Kännedom om bestämmelser rörande fyllnadsgrad.

Kännedom om överfyllnadsskydd på tankar och fasta cisterner.

Kännedom om generella säkerhetsbestämmelser runt tankfordon (t.ex. vid lastning).

Kännedom om de vanligaste sätten för fyllning och/eller tömning av tankar.

Kunskap om villkor för samlastning.

Kunskap om övervakning.

Kännedom om miljökonsekvenser vid spill från tankbil och användande av miljöskyddsutrustning.

8. Uppställning

Kunskap om vilka regler som gäller för uppställning av tankfordon.

Orientering om lokala trafikföreskrifter.

9. Åtgärder vid brand och spill

Här ska de särskilda åtgärder behandlas som är specifika för transport i tank t.ex. riskområdets storlek och risk för BLEVE.